

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 1To/53/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5323010125
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 12. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Adriana Gallová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2023:5323010125.2

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Adriany Gallovej a sudkýň Mgr. Anny Mihálikovej a JUDr. Eriky Bebčákovej, na verejnom zasadnutí konanom 12. decembra 2023 prejednal odvolanie podané prokurátorom proti rozsudku Okresného súdu Čadca, sp.zn. 1T/28/2023 z 12.5.2023 a takto

rozhodol:

Podľa § 319 Tr. por. odvolanie prokurátora **z a m i e t a**, pretože nie je dôvodné.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresného súdu bol obžalovaný A. B. podľa § 285 písm. b) Tr. por. oslobodený spod obžaloby prokurátora Okresnej prokuratúry Čadca zo dňa 30.3.2023 č. Pv 353/22/5502, pre skutok právne kvalifikovaný ako prečin rozširovania detskej pornografie podľa § 369 ods. 1 Tr. zák., ktorého sa mal dopustiť na skutkovom základe, že:

dňa 13.5.2022 v čase o 21:55:43 UTC (koordinovaný svetový čas) z miesta v obci C. B., okres D., použitím počítačovej siete s pridelenou IP adresou XX.XXX.XXX.XXX prostredníctvom internetovej služby sociálnej siete Facebook nahral krátke video pod názvom 01abf8f4dd320254537c30b903ff1bef screenshot-17.png s vyobrazením detskej pornografie, ktoré následne preposlal na účet osobe E. F. v lokalite obce C. B., okr. D., pričom nahratý súbor zobrazuje orálny sexuálny styk na osobe mužského pohlavia zjavne nízkeho veku, ktorý obsah môže slúžiť na účel sexuálneho uspokojenia inej osoby.

Proti rozsudku súdu podal riadne a včas, v zákonom stanovenej lehote odvolanie prokurátor. V písomných dôvodoch odvolania poukázal na to, že sa nemožno stotožniť s názorom okresného súdu o absencii úmyslu u obžalovaného. Z vykonaného dokazovania je nepochybné, že obžalovaný predmetné krátke video nielen nahral a sprístupnil E. F., ale si bol veľmi vedomý obsahu videa, čo vyplýva z jeho výpovede, výpovede E. F., ako aj z obsahu sms komunikácie medzi oboma menovanými. Z výpovede E. F., ktorý je mladší od obžalovaného, ale aj z výpovede obžalovaného vyplýva, že obaja považovali minimálne za nesprávne, aby takéto videá boli prístupné a šírené. Obžalovaný teda minimálne vedel, že svojím konaním môže sprístupniť inému detskú pornografiu a pre prípad, že tak učiní, bol s tým uzrozumený, pričom samotné sprístupnenie vykonať chcel. Sprístupnením je pritom také konanie páchatel'a, ktorým umožňuje vzhliadnuť detský pornografický materiál bližšie neurčenému okruhu tretích osôb. Je v zásade irelevantné, či sprístupnený detský pornografický materiál reálne vzhliadla nejaká ďalšia osoba. Na vyvodenie trestnej zodpovednosti postačuje skutočnosť, že k takejto možnosti mohlo reálne a objektívne dôjsť. Potom neobstojí obrana obžalovaného spočívajúca v tom, že predmetné video E. F. ani nevidel. Rovnako neobstojí obrana obžalovaného, že ho prekvapilo, že takéto videá sú voľne dostupné. Uvedené nemožno považovať za exkulpačný dôvod, keďže stíhané a posudzované je to, že obžalovaný takýto pornografický materiál ďalej šíril. Uvedená okolnosť môže nanajvýš zmierňovať stupeň závažnosti konania obžalovaného. Obžalovaného nemôže vyvinieť ani to, že Polícia SR nerobila prednášky na tému protiprávnosti šírenia detskej pornografie. Argumentom a contrario by v takom prípade bolo, že akékoľvek konanie, na ktorého protiprávnosť nebol páchatel'

políciou upozornený, nie je trestným činom, čo by znamenalo faktickú beztrestnosť akéhokoľvek konania uvedeného v osobitnej časti Trestného zákona. Z uvedených dôvodov navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil podľa § 321 ods. 1 písm. b), d) Tr. por. a vec vrátil okresnému súdu na nové prejednanie a rozhodnutie.

K odvolaniu prokurátora sa písomne vyjadril obžalovaný prostredníctvom svojho obhajcu. Uviedol, že okresný súd rozhodol správne, keď ho spod obžaloby oslobodil. Dôkazy, ktoré boli vykonané v priebehu trestného konania, neumožňovali bez akýchkoľvek pochybností vysloviť záver, že skutok, pre ktorý mu bolo vznesené obvinenie a podaná obžaloba, je trestným činom. Samosudca okresného súdu vyhodnotil vykonané dôkazy komplexne, bez ohľadu na to, či svedčili v jeho prospech alebo v jeho neprospech. Poukázal na jeho obhajobu, zhodnotil jeho osobu. Navrhol, aby krajský súd odvolanie prokurátora ako nedôvodné zamietol podľa § 319 Tr. por.

Krajský súd, ako odvolací súd, preskúmal podľa § 317 ods. 1 Tr. por. zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Mal pritom na zreteli aj povinnosť prihliadnuť na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por., a zistil, že odvolanie prokurátora nie je dôvodné.

Podľa § 2 ods. 10 Tr. por. orgány činné v trestnom konaní postupujú tak, aby bol náležite zistený skutkový stav vecí, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom na ich rozhodnutie. Dôkazy obstarávajú z úradnej povinnosti. Právo obstarávať dôkazy majú aj strany. Orgány činné v trestnom konaní s rovnakou starostlivosťou objasňujú okolnosti svedčiace proti obvinenému, ako aj okolnosti, ktoré svedčia v jeho prospech, a v oboch smeroch vykonávajú dôkazy tak, aby umožnili súdu spravodlivé rozhodnutie.

Podľa § 2 ods. 12 Tr. por. orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia, založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne, nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán.

Podľa § 285 písm. b) Tr. por. súd oslobodí obžalovaného spod obžaloby, ak skutok nie je trestným činom.

Po splnení prieskumnej povinnosti krajský súd zistil, že okresný súd sa dôsledne riadil citovanými zákonnými ustanoveniami. Podľa názoru krajského súdu oslobodzujúci výrok prvostupňového súdu je správny a zákonný.

Treba uviesť, že okresný súd z dôkazov vykonaných na hlavnom pojednávaní správne vyvodil, že skutok uvedený v obžalobe prokurátora Okresnej prokuratúry Čadca zo dňa 30.3.2023 č. Pv 353/22/5502, právne kvalifikovaný ako prečin rozširovania detskej pornografie podľa § 369 ods. 1 Tr. zák., sa stal a že ho spáchal obžalovaný, avšak tento skutok nie je trestným činom a ani iným protiprávnym konaním.

V posudzovanom prípade odvolací súd poukazuje na nasledovné skutočnosti.

Základným predpokladom na to, aby prokurátor mohol podať obžalobu a aby predtým policajti mohli začať trestné stíhanie a niekoho obviniť zo spáchania trestného činu (v tomto prípade prečinu rozširovania detskej pornografie podľa § 369 ods. 1 Tr. zák.), je zistenie, že konkrétna osoba sa dopustila protiprávneho činu, ktorého znaky sú uvedené v Trestnom zákone.

Protiprávnosť činu sa posudzuje v súvislosti s okolnosťami vylučujúcimi proti-právnosť (krajná núdza, nutná obrana, oprávnené použitie zbrane, dovolené riziko, výkon práva a povinnosti, súhlas poškodeného, plnenie úlohy agenta).

Pojmom znaky uvedené v tomto zákone sa rozumejú znaky objektívnej a subjektívnej povahy, ktoré tvoria tzv. skutkovú podstatu trestného činu (súhrn znakov, ktoré charakterizujú ľudské konanie i jeho následok ako trestný čin), pričom všetky sú rovnako nevyhnutné a rovnocenné.

Z hľadiska obsahu každá skutková podstata trestného činu vyjadruje všetky podstatné znaky a črty nevyhnutné na posúdenie, či konkrétny spáchaný skutok možno pokladať za trestný čin. Ide o súhrn znakov možných ľudských aktivít, ktorých splnením vzniká trestná zodpovednosť. Znaky trestných činov uvedené v Trestnom zákone vyjadrujú možnosť vzniku takto klasifikovaných skutkov (predvídanie možnosti ich vzniku), ako aj nevyhnutnosť podradiť ich pod príslušné skutkové podstaty trestných činov a použiť právne následky uvedené v Trestnom zákone. Súhrn podstatných znakov jednotlivých skutkových podstát trestných činov odráža konkrétny skutok určitej kvantity a kvality. Trestná zodpovednosť vzniká na základe existencie spáchaného skutku, ktorý vykazuje znaky skutkovej podstaty trestného činu.

Okrem obligatórnych znakov skutkovej podstaty trestného činu, ktorými sú objekt (záujem, hodnota, či spoločenský vzťah chránený trestným právom), objektívna stránka (konanie vrátane opomenutia, následok a príčinná súvislosť medzi konaním a následkom), subjekt (páchateľ) a subjektívna stránka (zavinenie, niekedy aj pohnútky - motív), sa na vyodenie trestnej zodpovednosti pri prečine vyžaduje aj naplnenie tzv. materiálneho korektívu, ktorý je vyjadrený v ustanovení § 10 ods. 2 Tr. zák. – nejde o prečin, ak vzhľadom na spôsob vykonania činu a jeho následky, okolnosti, za ktorých bol čin spáchaný, mieru zavinenia a pohnútky páchatel'a je jeho závažnosť nepatrná. Materiálny korektív predstavuje výnimku z formálneho chápania kategórie trestných činov. Jednou z podmienok, ktorá musí byť splnená na to, aby určité protiprávne konanie (skutok) mohlo byť kvalifikované ako konkrétny prečin, je v zmysle § 10 ods. 2 Tr. zák. aj pozitívny záver o tom, že závažnosť konania, ktoré inak z formálneho hľadiska napĺňa znaky skutkovej podstaty nejakého prečiny, je vyššia ako nepatrná. Stupeň závažnosti činu má zásadný význam pre rozhodnutie o základnej otázke trestného konania (otázke viny a trestu).

Na posúdenie závažnosti určitého protispoločenského konania majú vplyv, t.j. závažnosť prečiny určujú, nasledovné skutočnosti:

- a) spôsob vykonania činu a jeho následky,
- b) okolnosti, za ktorých bol čin spáchaný (pôjde najmä o poľahčujúce a priťažujúce okolnosti - pozri § 36 a 37),
- c) miera zavinenia a pohnútky páchatel'a.

Na rozdiel od kritérií, ktoré boli určujúce pre vymedzenie stupňa spoločenskej nebezpečnosti podľa predchádzajúceho Trestného zákona, kritériá, pomocou ktorých sa určuje závažnosť prečinov, sa netýkajú všetkých štyroch znakov skutkovej podstaty trestného činu. Tieto kritériá sa netýkajú subjektu trestného činu, čím sa zvyrazňuje rovnosť všetkých pred zákonom, pričom niektoré okolnosti týkajúce sa osoby sú vyjadrené v priťažujúcich a poľahčujúcich okolnostiach. Takisto objekt trestného činu daný priamo zákonom je v podstate rovnaký pre všetky konkrétne prečiny v jednotlivých skutkových podstatách, a preto netreba osobitne hodnotiť ani toto kritérium. Na druhej strane kritériá týkajúce sa konania a následku, t.j. objektívna stránka a miery zavinenia, príp. pohnútky, t.j. subjektívna stránka, sú také rôzne a premenlivé, že pomocou nich možno v konkrétnom prípade dostatočne rozlíšiť stupeň závažnosti spáchaného prečiny, resp. činu vykazujúceho znaky prečiny. Uvedené kritériá pritom nemožno hodnotiť izolovane, ale v ich súhrne, bez toho, aby niektoré boli preceňované na úkor iných. Závažnosť určitého protispoločenského konania býva spravidla deliacou čiarou medzi trestným činom a priestupkom.

Spôsob vykonania činu – zahrňuje druh a povahu konania, ako aj použité prostriedky a sčasti aj správanie sa páchatel'a po čine.

Následok – rozumie sa pod ním ohrozenie alebo porušenie objektu trestného činu, ktorý je znakom skutkovej podstaty.

Okolnosti, za ktorých bol čin spáchaný – sa týkajú miesta a času trestného činu, event. vplyvov, ktoré na páchatel'a pôsobili, rôznych sprievodných okolností a pod. Vodítkom pre hodnotenie tohto kritéria môžu byť najmä okolnosti poľahčujúce, resp. priťažujúce.

Miera zavinenia – sa prakticky premieta do formy zavinenia a intenzity naplnenia jeho znakov. Pritom priamy úmysel je za rovnakých okolností závažnejší ako eventuálny, úmysel vôbec je zase závažnejší ako nedbanlivosť. Záleží však nielen na forme, ale aj na obsahu zavinenia, najmä na tom, na čo sa úmysel vzťahuje.

Pohnútky – t.j. podnet, popud, tiež motív, ktoré viedli páchatel'a k spáchaniu trestného činu

V prípade, že by závažnosť činu nedosahovala určitý minimálny stupeň nebezpečnosti činu pre spoločnosť, teda by bola nepatrná, u mladistvých malá (§ 75 Trestného zákona), nebolo by takéto konanie trestné, aj keď by inak napĺňalo formálne zákonné znaky trestného činu. Uvedený výklad je vyjadrením článkov 49 a 50 ods. 1 Ústavy SR, z ktorých vyplýva, že len zákon stanoví, ktoré konanie je trestným činom, a o tom, že len súd rozhoduje o vine a treste za trestný čin.

Vzhľadom na vykonané dokazovanie a okolnosti, ktoré vyšli najavo na hlavnom pojednávaní, krajský súd je toho názoru, že v tomto konkrétnom prípade okolnosti, za ktorých bol čin spáchaný, najmä však spôsob vykonania činu, jeho následok, miera zavinenia obžalovaného a jeho pohnútky podstatne znižujú stupeň spoločenskej nebezpečnosti jeho protiprávneho konania.

Je nesporným faktom, že obžalovaný použitím počítačovej siete s pridelenou IP adresou XX.XXX.XXX.XXX prostredníctvom internetovej služby sociálnej siete Facebook nahral krátke video pod názvom 01abf8f4dd320254537c30b903fflbeef screenshot-17.png s vyobrazením detskej pornografie, ktoré následne preposlal na účet osobe E. F. v lokalite obce C. B., okr. D., pričom nahratý súbor zobrazuje orálny sexuálny styk

na osobe mužského pohlavia zjavne nízkeho veku, ktorý obsah môže slúžiť na účel sexuálneho uspokojenia inej osoby. Obžalovaný sa k spáchanému trestnému činu priznal, svoje konanie úprimne oľutoval. Uviedol, že si narobil zbytočné problémy a vyslovil sľub, že podobného konania sa v budúcnosti nedopustí. Prekvapilo ho, že predmetné video bolo voľne dostupné na Twitteri. Obžalovaný priznal, že predmetné video mu pri hre na počítači vybehlo v ďalšom okne. Natočil ho pomocou funkcie telefónu „zaznamenávanie obrazovky“ a preposlal cez mobilný telefón kamarátovi. V momente, ako to video preposlal, facebook mu v sekunde zrušil účet a znemožnil mu akékoľvek funkcie s touto aplikáciou. Nemyslel si, že urobil niečo zlé, nakoľko toto video bolo voľne prístupné.

Z vykonaných dôkazov je tak možné vysloviť spoľahlivý záver, že obžalovaný svojím konaním uvedeným v skutkovej vete obžaloby naplnil všetky formálne znaky skutkovej podstaty prečinu šírenia detskej pornografie podľa § 369 ods. 1 Tr. zák., t.j. objektívnu stránku skutkovej podstaty stíhaného prečinu, nepochybne aj subjektívnu stránku stíhaného prečinu. V tomto smere sa odvolací súd nestotožnil s argumentáciou súdu prvého stupňa v odôvodnení napadnutého rozsudku.

Treba dať za pravdu prokurátorovi, že neobstojí obrana obžalovaného spočívajúca v tom, že predmetné video E. F. ani nevidel. Rovnako neobstojí obrana obžalovaného, že ho prekvapilo, že takéto videá sú voľne dostupné. Uvedené nemožno považovať za exkulpačný dôvod, keďže stíhané a posudzované je to, že obžalovaný takýto pornografický materiál ďalej šíril (rozširoval prostredníctvom sociálnej siete Facebook). Obžalovaného nemôže vyvinieť ani to, že Polícia SR nerobila prednášky na tému protiprávnosti šírenia detskej pornografie. Argumentom a contrario by v takom prípade bolo, že akékoľvek konanie, na ktorého protiprávnosť nebol páchatel' políciou upozornený, nie je trestným činom, čo by znamenalo faktickú beztrestnosť akéhokoľvek konania uvedeného v osobitnej časti Trestného zákona. Krajský súd v okolnostiach danej veci pripomína, že neznalosť zákona páchatel'ov trestných činov neospravedlňuje. Tiež treba uviesť, že trestný čin rozširovania detskej pornografie podľa § 369 ods. 1 Tr. zák. je ohrozovací trestný čin, u ktorého nie je potrebné zisťovať, či osoby (v danom prípade svedok E. F.) sa s predmetným videom oboznámili, pretože na naplnenie pojmu „rozširuje detskú pornografiu“ stačí len začiatok tohto rozšírenia detskej pornografie a nie je potrebné, aby sa s obsahom tohto diela iná osoba oboznámila.

Nebezpečnosť činu pre spoločnosť je materiálnou podmienkou, ktorá musí byť splnená, aby išlo o trestný čin. Odvolací súd dospel k jednoznačnému záveru, že v konkrétnom prípade, hoci boli naplnené formálne znaky žalovaného trestného činu - prečinu šírenia detskej pornografie podľa § 369 ods. 1 Tr. zák., všetky okolnosti prípadu v súhrne nedosiahli takú intenzitu závažnosti, ktorá napĺňa i materiálny korektív stíhaného prečinu. Treba prihliadnuť aj na to, či došlo k následku a akému, a to aj napriek tomu, že následok nie je formálnym znakom súdeného trestného činu. Je nesporným faktom, že predmetné video bolo voľne dostupné na internete, pomocou ktorého najčastejšie dochádza k ohrozovaniu mravnosti šírením detskej pornografie. Je tiež nesporné, že sociálna sieť Twitter, na ktorej bolo video sprístupnené, mohla video ihneď zablokovať, aby nebolo voľne prístupné. Ako však už bolo opakovaně konštatované, uvedenú skutočnosť nemožno považovať za exkulpačný dôvod. Uvedená okolnosť však zmierňuje stupeň závažnosti konania obžalovaného, čo napokon konštatoval aj samotný prokurátor vo svojom odvolaní. Pri posudzovaní materiálnej podmienky stíhaného prečinu krajský súd

prihliadol na skutočnosť, že obžalovaný predmetné video cielene nevyhľadal. Dostal sa k nemu náhodou, veľmi jednoducho cez tzv. Twitter aplikáciu, ktorá je voľne dostupná, a v čase, keď vyhľadával videá k strategickej hre. Video po jeho vzhliadnutí nahral do svojho telefónu a preposlal kamarátovi E. F., ktorý sa však s jeho obsahom neoboznámil, nakoľko video bolo správcom siete Facebook ihneď zablokované. Z vykonaného dokazovania tiež vyplynulo, že úmyslom obžalovaného ani cieľom nebolo predmetné video ďalej šíriť iným osobám. Poslal ho svojmu jednému kamarátovi, s ktorým sa bavia o všetkom, posielajú si rôzne videá. Obžalovaný je osobou blízkou veku mladistvých. V okolnostiach danej veci treba poukázať aj na pohnútku, ktorá viedla obžalovaného spáchať trestný čin. V konaní obžalovaného možno vidieť len akúsi nerozvážnosť, keď si nevedomoval následky svojho konania. Jeho konanie mohlo byť ovplyvnené aj pozitívnym alkoholom, keď sám obžalovaný potvrdil, že v ten večer mal „niečo vypité“, pozeral hokej s viacerými kamarátmi. Nepochybne išlo o správanie nevhodné. Možno však uzavrieť, že išlo o exces v správaní obžalovaného, nakoľko nebolo preukázané, že by sa podobného konania dopustil v minulosti, resp. že by bola u neho diagnostikovaná nejaká sexuálna deviácia, ktorá by mohla byť spúšťačom jeho ďalšieho protiprávneho konania. Ide o mladého človeka, ktorý doposiaľ nebol súdne potrestaný a ktorý má celý život pred sebou. Krajský súd verí, že obžalovaný pochopil nesprávnosť svojho konania a už nikdy sa podobného konania nedopustí.

Na základe uvedených skutočností krajský súd odvolanie prokurátora ako nedôvodné zamietol podľa § 319 Tr. por.

Toto rozhodnutie bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.